
MØTEREFERAT

Dato: 01.07.2013

Møtet innkalt av	Line Andersen	Referent	Marit Vorkinn
Møtedato	20.06.2013	Møtetid	10.00-13.30
Møtested	Toftemo Turiststasjon	Møteleder	Line Andersen

Deltakere

Odd Erik Martinsen, Forsvarsbygg
Trond Berger, Statskog
Tommy Sønsterud, Lesja fjellstyre
Erland Løkken, Snøhetta villreinutvalg/ Dovre fjellstyre
Per Skotvedt, Snøhetta villreinutvalg
Kari Svensgard, Dovre fjellstyre
Eli Grete Nisja, Villreinnemda for Snøhetta og Knutshø
Endre Amundgard, Jora beitelag
Henry Baukhol Ruste, Allmeningsstyret på Dovrefjell
Hans Nørstebø, Grisungvatnet sameige
Arne-Johs. Mortensen, Statens naturoppsyn
Lars Børve, sekretariatet for Dovrefjell nasjonalparkstyre
Line Andersen, Kolbjørn Hoff og Marit Vorkinn, Fylkesmannen i Oppland

Ikke tilstede

Bjørn Håvard Midtskog, Dombås Røde Kors Hjelpekorps (sendt innspill etter møtet)
Guro Storheil Nordsletten, Lesja Røde Kors Hjelpekorps
Kari Selsjord, Lesja beitesamlag

Line Andersen, Fylkesmannen i Oppland, orienterte om oppstart av verneplanprosessen for Hjerkinnskytefelt. Presentasjonen er vedlegg til referatet. Begge deler vil bli lagt ut på www.fylkesmannen.no/hjerkinn. Det ble også gitt en kort orientering om de andre planprosessene som vil bli igangsatt i nær framtid;

- Regional plan for Dovrefjell (Oppland, Hedmark, Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal fylkeskommuner er ansvarlige)
- Kommunedelplan for Hjerkinnskytefelt (samarbeid mellom Dovre og Lesja kommuner)
- Revisjon av forvaltningsplan for Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark (Dovrefjell nasjonalparkstyre er styringsgruppe).

Følgende tema ble diskutert på møtet:

Referansegruppe:

Følgende ønsker å være representert i referansegruppa: Snøhetta villreinutvalg, Villreinnemda for Snøhetta og Knutshø, Jora beitelag, Statskog, Dovre og Lesja fjellstyrer, Forsvarsbygg. Det ble foreslått å trekke inn andre aktører, som Grisungvatnet sameige, når det er behov for å diskutere spørsmål som angår disse aktører direkte.

Samordning av de ulike planprosessene:

- Det blir mange planer og planprosesser i området etter hvert. Det er utfordrende for allmenheten og bruksinteressene å forholde seg til de ulike lovverkene og prosessene.

I prinsippet er Plan- og bygningslova og Naturmangfoldlova likestilte lovverk. Dersom det er motstrid mellom planer som er utarbeidet etter disse lovverkene, så blir planene sendt til Miljøverndepartementet for avgjørelse. Sakene avgjøres da av *politisk ledelse* i departementet, ikke administrasjonen. Ett eksempel er dersom regional plan blir ferdig før verneplanprosessen. Dersom Fylkesmannen mener at den regionale planen er i strid med nasjonale interesser (eks. villreininteresser), kan Fylkesmannen kreve at saken sendes til Miljøverndepartementet for avgjørelse. Et annet eksempel er dersom Dovre og Lesja kommuner lager en kommunedelplan som er i strid med den regionale planen eller nasjonale interesser. Da kan både Oppland fylkeskommune og Fylkesmannen i Oppland legge ned innsigelse til planen. Da blir også planen sendt til Miljøverndepartementet for politisk avgjørelse.

En verneplan er et forslag til vern av et område; bl.a. hvor grensene for området skal gå, hva slags vernetype som bør velges (for eksempel nasjonalpark eller landskapsvernområde) og hvilke verneregler som skal gjelde i området. Forslaget til verneplan sendes fra Fylkesmannen til Direktoratet for naturforvaltning, som vurderer forslaget og gir en anbefaling til Miljøverndepartementet. Miljøverndepartementet forbereder så en sak for Kongen i statsråd, som fastsetter det enkelte verneområde ved forskrift. For verneplaner er det med andre ord alltid politisk sluttbehandling.

Når forskriftene for et verneområde er fastsatt kan disse kun endres gjennom endring av forskriften, dvs. at en ny plan etter plan- og bygningslova ikke kan endre forskriften for et verneområde.

Kontaktutvalget opprettes for å samordne de ulike planprosessene så langt det lar seg gjøre. Fylkesmannen foreslår at ordførerne i Lesja og Dovre (representerer også nasjonalparkstyret), Oppland fylkeskommune, Forsvarsbygg og Fylkesmannen blir representert i kontaktutvalget. Arbeidet i kontaktutvalget blir i hovedsak av organisatorisk karakter.

Kunnskapsinnhenting/utredningstema:

- Skytefeltet er viktig for moskusen. Moskus bør være utredningstema.
- Kommunene ga på møtet 3. mai innspill på at de mente at omfanget av jakt og fiske var undervurdert i forskningsrapporten «Horisont Snøhetta», og at behovet for tilleggskunnskap måtte vurderes. Det var tilslutning til dette på møtet. Det ble pekt på at en stor del av kvoten for villreinjakt i Snøhetta Øst blir skutt i skytefeltet.
- Kulturminner: Alt registreringsarbeid er ferdig, men ikke selve rapporten (Henriette Aasen i Oppland fylkeskommune er kontaktperson). Ved tidligere registreringer (NIKU-rapport) er ingen forsvarsobjekter (enkeltobjekter) vurdert som verneverdige.
- Det er det nye Miljødirektoratet (KLIF+DN) som gir midler til fagutredninger. **Det er viktig å melde inn utredningsbehov i forbindelse med oppstartmeldingen.**
- Motorferdsel: Regime for transport til og fra Snøheim og Reinheim bør vurderes i verneplanprosessen for skytefeltet.

- Landbruket/beitenæringa: Ny utredning er nødvendig, bl.a. for å vise den næringsmessige betydningen av beitebruken i området. Landbruket/beitenæringa er opptatt av at veibruken vurderes i forhold til lovpålagte krav om tilsyn med beitedyr og uttak av rovvilt (beiteområdet ligger innenfor rovdyprioritert område for jerv). Endrede driftsformer i landbruket gjør gjeting ulønnsomt. Næringsmessig kjøring på Forsvarets vegsystem har vært tillatt hittil. Kjøringen har vært begrenset, og vurderes til å ha hatt små konsekvenser for villreinen. Dersom vegene legges ned, vil uttak av rovdyr og lovpålagt tilsyn med beitedyr bli vanskelig/ikke mulig. Dette vil kunne medføre at beitet i området opphører, mangfoldet i kulturlandskapet blir mindre og at potensialet for storfebeite etter oppryddingen ikke blir utnyttet.
- Kjøresporet til Einøvlingen og gamle Snøheimveg er ikke Forsvarets anlegg. Disse bør tas inn som utredningstema.
- Viktig at skytefeltet ses i en større, helhetlig sammenheng.

Avgrensning av planområdet:

- Det ble presisert at grensa for planområdet i utgangspunktet trekkes vidt for å kunne få med alle eventualiteter, men at grensa for det endelige verneområdet vanligvis trekkes snevrere.
- Allmenningsstyret påpekte at det var viktig at det var mulig å ta ut trevirke (ved) med traktor i lia mellom Hjerkin og til grensa for Fokstugu landskapsvernområde. Dvs. at plangrensa bør trekkes overfor skoggrensa.
- Landskapsvern og nasjonalpark er de mest aktuelle verneformene. I naturrestaureringsplanene fra 2003 foreslås det at 155.000 daa vernes som nasjonalpark og 20.000 daa som landskapsvernområde. Endelig fordeling på ulike verneformer vil bli fastsatt gjennom verneplanprosessen. Det er ønskelig at Snøheimvegen bli liggende innenfor én og samme verneform, slik at en slipper to ulike forvaltningsregimer for veien. Det ble stilt spørsmål ved om ikke nasjonalpark er en betegnelse som i større grad tiltrekker tilreisende enn landskapsvernområde, og at et nasjonalparkvern dermed har mer negative konsekvenser for villreinen.
- Villreinnemda og - utvalget ønsker å sikre trekkmulighetene fra skytefeltet til Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkin landskapsvernområde. Plangrensene for verneplanprosessen bør derfor trekkes kant-i-kant med grensene for de tre nevnte landskapsvernområdene.
- Forskriftene for Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkin landskapsvernområder er fra 1974. Det er behov for å revidere disse forskriftene, men dette vil bli gjennomført som en egen prosess.
- Grisungvatnet sameige ønsker at områder med bygninger blir liggende i landskapsvernområder.
- Grenser for planområdet ble diskutert over kart ved avslutningen av møtet.

Mulige ferdselsregulerende tiltak i skytefeltet:

- Ferdsel kan reguleres i verneforskriften, men det kan bli behov for ferdselsreguleringer også i perioden fram til et vernevedtak.
- Nasjonalparkforvalterne på Dovrefjell har registrert en tendens til ferdsel langs diagonalen fra Grønbakken til Snøheim. Dette er uheldig, fordi området mellom Snøheim og Kolla bør holdes mest mulig fri for ferdsel i forhold til villreinen.
- Viewpoint Snøhetta er lagt i trekket over til Vålåsjøhøa, noe som kan skape problemer.
- Fjellstyret i Dovre ønsker ikke fritidskjøring på Forsvarets veger i skytefeltet. Mener at det skal gis tillatelse til motorisert ferdsel kun for forskning, offentlig forvaltning og i forbindelse med beitebruk.
- Statskog og Forsvarsbygg ønsker at Dovre kommune skal forvalte den motoriserte ferdselen på vegene i skytefeltet etter motorferdsellova (vegene defineres som anleggsveger). Kommunen mener at det er Forsvarsbygg som har dette ansvaret, fordi området er avsatt som militært område i gjeldende kommuneplan.
- Forsvarsbygg vil ta ansvaret for skyttelbuss til Snøheim også sommersesongen 2013, men ønsker ikke å ta ansvaret for bussen videre.
- Alle vegene i skytefeltet er bomveger. Dovre fjellstyre har anmodet Forsvarsbygg om å dele ut bomnøkler til de bruksberettigede.
- Grisungvatnet sameige har en gammel avtale med Forsvaret om kjøring til hyttene ved Grisungen. Mange av de som har hytte her har også tilsyn med beitedyr.

- SNO mener det er viktig å få fram et godt kunnskapsgrunnlag og beskrive utfordringene.
- Det er den totale ferdselen som må vurderes, ikke om den er organisert eller uorganisert.
- Slusing av trafikk inn i skytefeltet, inkl. Stroplsjødalen, er utfordrende.
- Vinterferdselen er økende. Hvordan er kunnskapsgrunnlaget om vinterferdselen?
- Viktig at det blir en konsistent dispensasjonspraksis fram til vernevedtaket.
- Fylkesmannen ønsker i utgangspunktet ikke å innføre restriksjoner utover dagens reguleringer, men det er nødvendig å ha ferdselen/bruken under oppsikt. Her trenger Fylkesmannen hjelp fra andre interessenter for å påse at det ikke blir en uheldig utvikling i området.

Framdrift:

2014 brukes til kunnskapsinnhenting.

2014-2015: Utredninger av virkninger av vernet + forslag til verneplan

2016: Høring + tilråding til nasjonale miljømyndigheter

Dvs. at en et vernevedtak tidligst kan ventes i 2017.

Fylkesmannen hadde foreslått høring av oppstartmeldingen fra 1. juli, med frist 30. september. Det kom innspill på at fjellstyrene har en hektisk periode fram til 30. september, og det ble bedt om at høringsfristen ble utvidet.

Kommentar: Høringsfristen er etter møtet utvidet til 15. oktober.

Innspill fra Bjørn Håvard Midtskog, Dombås Røde Kors Hjelpekorps, sendt pr. mail 19. juni:

«Kort fortalt:

- *Hjelpekorpsset har siste 10 årene gjennomført en årlig vinter øvelse i skytefeltet.*
- *Området er meget godt egnet for å trene søk, redning i høyfjellet.*
- *Spesielt er området godt egnet for veivalg i skredfarlig terreng.*
- *Vi har vært fra 3 – 12 snøscootere årlig (3 – 20 personer).*
- *I 2012 ble øvelsen flyttet ut av skytefeltet grunnet påstand om store grupper villrein i området. (i etterkant har dette vist seg å ikke stemme). Det alternative øvingsområdet vi ble tildelt var langt fra tilfredsstillende.*
- *Alle medlemmer av hjelpekorpsset er gode fjellfolk, og de fleste er erfarne villreinsjegere.*
- *Siste året har det vært 6 søk og redningsaksjoner i området Hjerkin-Snøhetta-Kongsvoll, 4 av disse på snøføre.*
I snitt 2-3 aksjoner om vinteren pr år.
- *Tydlig økt bruk av området, betyr dessverre også flere som trenger hjelp.*
- *Vi har i alle år hatt en tett dialog med fjellstyre/SNO med tanke på å minimere risikoen for konflikter med villreinen.*
- *Vi har kun ved meget få tilfeller (1-2 ganger) observert villrein under selve øvelsen, og vi har da trekt oss vekk fra det aktuelle området.*
- *Skytefeltet er så stort at vi enkelt kan unngå konflikter med villreinen i dette området, selv om vi skulle møte flere flokker.*
- *Det å styre mannskaper "rundt" slike villreinsflokker, er også god trening for øvingsledelsen, når det gjelder søksplanlegging.*

Håper dere ser at det å miste denne øvingsmuligheten, vil sette hjelpekorpsset langt tilbake.

Det vil også være en negativ ting med tanke på fremtidig søk og redning på Dovrefjell».

Nettside for verneplanprosessen: www.fylkesmannen.no/hjerkin

Vedlegg til referatet:

Pp-presentasjonen «Hjerkin skytefelt – oppstart av verneplanprosess

Innledende møte med grunneier, fjellstyrene, Forsvarsbygg m.fl., Toftemo turiststasjon 20. juni 2013»